

Visitation i Jukkasjärvi 1837-03-27

<sida1> [[Ink.16 Junii 1837](#)> [Ankomstdatum på Consistoriet](#)]

Protocoll hållet vid Visitation i Jukkasjärfvi den 27de Martii 1837.
Närvarande herr Pastor In. Lin[d]stedt, samt en betydligare del af församlingen.

§.1.

S:D: Efter slutad Gudstjenst trädde underteknad för altaret, samt höll ett för tillfället lämpadt tal på Finska språket, hvarefter förhör i Christendomen anställdes på finska och Lappska språken med Församlingens tillstädes varande Ledamöter.

§.2.

Så vidt Visitator kunde af detta förhör inhämta, tycktes Christendoms kunskapen bland Finska delen af Församlingen vara oklanderlig; men ibland Lapparne förmärktes okunnighet så väl i utanläsning som i begrepp. Der funnos åtskillige, som icke kunde första och andra Hufvudstycket af Lutheri mindre Cateches utantill. En bland Lapparne föregaf sig hafva läst sin Christendom på Lappska Språket.

§.3.

Sedan Quinnor och Barn blifvit hemförlofvade, förrättades det öfriga af Visitationen i Kyrkan, och aflopp som följer: Församlingen intygade, att den allmänna Gudstjensten var, under loppet af året förrättad, i den ordning kyrko-Lagen föreskrifver, samt församlingens behov kräfver.

§.4.

Ottesång hålles Juhldagen, samt Aftonsång Långfredagen. De stora Böndagarne firas efter Lappska Allmogens bekvämlighet vintertid. Dessutom hålles Gudstjenst om Sommaren, vid tillfälle af husförhör, uti några Bondbyar, såsom Kurravaara samt Svappavaara. Om vintern hålles äfven Gudstjenst i Vittangi marknadstiden, samt i Lainio vid tillfälle af husförhör.

<sida2>

§.5.

Communion hålles i kyrkan alla stora helgedagar samt äfven å andra söndagar, så ofta Församlingens behof sådant äskar. Dessutom hålles äfven Communion uti visse byar med sjuke samt ålderstegne.

§.6.

Catechismi predikan och husförhör hålles med nybyggare särskilt i hvarje rote. Lapparne skola efter förutgången pålysning samla sig till vissa Bondbyar, hvarest förhör med dem hålles; och ehuru anledning är att förmoda, det Lapparne bör likasom i andra Lappmarker, icke böra kunna manngrant församla sig till något vis[s]t ställe, så tyckes det äfven i denna Lappmarksförsamling vara mindre nödvändigt, så länge Missionairen Årligen håller förhör med dem i deras kåtor, och torde Pastor af Missionairens Catechetisations Journal hafva tillfälle inhämta deras Christendoms kunskap, hvilka vid de vanliga husförhören icke anträffas.

§.7.

Communion förhör i synnerhet med Lapparne, ehuru hittills föga bruklige, ville visitator hafva hos Pastor recommenderade, såsom nyttige till undervisning och varning, äfven som någon gång föranledande till sådane personers uteslutande från den Hel. Nattvarden, hvilka efter erhållne varningar icke velat bättra sig; och förmodar visitator, det Pastor icke lärer underlåta, att låta sådane personer inställas på Skrift Scholan för att emottaga undervisning.

§.8.

Enligt Pastors intygande hade Församlingens Ledamöter någorlunda flitigt besökt kyrkan, och den allmänna Gudstjensten bevistat; dock lära Nybyggare i de från Kyrkan längst belägne byar till Exempel Lainio och Viikosjärfvi, sällan hinna till Jukkasjärfvi: Någre från desse Byar äfven som från Soppero bevista stundom Böndagarne i Karesuando, hvarå dem på begäran bevis meddelats.

<sida3>

Ibland Lapparne lärer Böndags försummelse stundom inträffa, ehuru vederbörande icke tyckas hafva fäst at derå något synnerligt afseende.

§.9.

Barna undervisningen besörjes bland Nybyggarne af föräldrarne; men ibland Lapparne hade de 4ta Catecheterne, enligt församlingens samt missionarens And. Fjellners intygande fullgjort sine skyldigheter med Barna undervisning samt kåtaförhör, äfven som bemälte missionair, enligt Pastors och församlingens intygande, med samma nit, som förr inspecterat Catecheterne, samt tillhandagått Lappska Allmogen med undervisning och kåtaförhör.

§.10.

Till nattvards ungdomens beredande, hålles så kallad Skrift Schola en vecka; dock erinrade Pastor, att denna tid borde förlängas till 2 veckor. Visitator vågar härmedelst hemställa till maxime Venerandi Consistorii högt Uplysta bepröfvande, om icke tiden till Skrift Scholan må kunna förlängas till 3 veckor, på det pastor må äga tillfälle, att meddela ungdomen en grundligare undervisning i begrepp och innanläsning.

§.11.

Emot allmänna sammanlefnaden hade Pastor ingen anmärkning att framställa. På tillfrågan huruvida Lönnkrogar funnos i Församlingen, gafs af nybyggare intet svar; men Lapparne läto på ett icke otydligt sätt förstå, att brennvín — samt krögerier icke voro sällsynta, ehuru de icke kunde namngifva några vissa. Visitator anmanade derföre enhvar bland de rättsinnade, att angifva lönkögerier hos Kronobetjeningen, som icke lärer underlåta, att befordra de skyldige till laga näpst. Visitator föreställde derjämte Lappska allmogen, att sådane lönkrogare, som grundade sin näring på den lägsta egennytta, voro att anse såsom Djefvulens verktyg, till att förderfva lätt-trogne både till kropp och Sjä, hvarföre alla rätt

<sida4>

sinnade borde taga sig till vara för sådane.

Visitation i Jukkasjärvi 1837-03-27

§.12.

Kyrkan sades icke vara tjärad på flere år, och taket som under en svår storm för 2^{ne} år sedan lidit skada, var ännu icke fullkomligen repareradt. Pastor anmodades derföre, att i samråd med församlingen draga försorg om det bristfälligas reparation, samt laga så, att taket blefve tjäradt.

§.13.

Pastor anmärkte Äfven, att Bogården omkring kyrkogården borde repareras samt utvidgas.

§.14.

Församlingen sade sig icke hafva några klagomål att anföra emot Pastor, hvarken i lära eler lefverne; och då Pastor icke heller hade någon anmärkning att förebära emot församlingen, så beslöts visitations Acten för denne dag med afsjunga af en vers, hvarefter församlingen åtskiljdes.

§.15.

Den 28de Martii granskades Kyrko- samt Fattigräkenskaperne, äfven som de i kyrkokistan befintliga medel Upräknades uti Herr Pastor Lindstedts samt kyrkovärdarnes närvaro, och befunnos kyrkans behållning denna dag Utgöra, uti silfver Specie = 79 Rdr 22 Sr; uti Banco-sedel och kopparmynt = 301 Rdr, 6 rst. Fattig Cassans behållning utgjorde 32 Sr i silfvermynt, samt 5 Rdr 20 Sr, 11 rst. Bancomynt. Kyrko Räkenskaperne voro med noggranhet förde, samt särskilt för hvarje år, sedan nu varande Pastor antråde, recapitulerade. Ibland Utgifts poster anmärktes 2 Rdr Banco årligen vara Upförde för skrifmaterialier m.m. men då uti andra Lapp-marksförsamlingar, skrifmaterialier till Soknestämмо protocoller m.m. fordra så obetydlig kostnad, att man icke ansett sig böra Uptaga sådant i Kyr-

<sida5>

kans Räkenskaper; så hemställer visitator till Maxime Venerandi Consistorii bepröfvande, om icke de skrifmaterialier, som hädanefter påföras kyrkan, böra närmare specificeras. Likaledes anmärktes, åtskillige Svebilli Catecheser, vara på fattig Cassans bekostnad till fattige inom församlingen gratis utdelade; men då enligt Pastors begifvande, de fattiges antal inom församlingen, vore betydligt, hvilkas fysiska behof först borde afhjelpas, och Pastor dessutom egde, att från Contracts Prosten reqvirera ett tillräckligt antal af Lindbloms förbättrade Catecheser, hvilka under redovisnings skyldighet kunna till fattige gratis utdelas: så hemställer visitator till Maxime Venerandi Consistorii högt Uplysta bepröfvande, om icke de, som nödvändigt vilja förskaffa sig den gamla eller Svebilli Förklaring, må göra det på egen bekostnad, på det icke den ringa fattig Cassan hädanefter belastas med dessa utgifter.

§.16.

Då det enligt maxime Venerandi Consistorii Protocolls Transumt af den 4de nowemb. ålåg detta års Visitator, att närmare utreda förhållandet med Bönehuset i Vittangi, så hade underteknad anmodat Herr Pastor Lindstedt, att utlysa allmän soknestämма till den 27de martii, för att höra

Visitation i Jukkasjärvi 1837-03-27

Församlingen, huruvida den vore hugad, att skjutsa eller bestå Pastor resekostnad till Vittangi och för Gudstjenstens förrättande derstädes, eller om Församlingen heldre önskade, att Pastor vid en möjligen framdeles skeende kyrkobyggnad i Vittangi skulle blifva boende dersammastädes, hvilket sistnämde ämne Visitator ansåg så mycket heldre böra komma under öfverläggning, som det egde närmaste sammanhang med frågan

<sida6>

om ny Prestgårds byggnad i Jukkasjärvi, sedan Mangårds Byggnaden genom vådeld sistledne sommar blifvit laggd i aska. Soknestämman hade i anledning deraf blifvit utlyst den 19de Martii; men då ämnet förehades den 27de i samma månad, så nekade Församlingen bestämt, att skjutsa eller bestå Pastor någon resekostnad till Vittangi för Gudstjenstens förrättande derstädes, men rörande frågan om en blifvande ny kyrkobyggnad i Vittangi, uttryckte Församlingens pluralitet den önskan, att Pastor borde blifva boende i Vittangi, af skäl, som i Soknestämmo protocollet finnas specificerade; och vidare, att Prestebordet i Jukkasjärvi, kunde genom försäljning eller utbyte föryttras, samt något detsamma motsvarande hemman i Vittangi till Prestebord anskaffas, äfven som den nya Prestegårds byggnaden borde Upföras i Vittangi. Denna pluralitetens önskan uttrycktes med det förbehåll, att kyrkan i Jukkasjärvi skulle qvarstå, så länge den kunde till Gudstjenst begagnas, samt att Pastor borde till Lappska Allmogens bekvämlighet, några gånger om året eller förnämligast höst och vår hålla Gudstjenst i Jukkasjärvi. Emot denna pluralitetens uttryckta önskan reserverade sig minoriteten eller förnämligast Jukkasjärvi Byamän, med deras Rajd-Lappar, af skäl som äfven finnas Soknestämmo protocollet Uptagne. I anledning af de skäl, som finnas i nämde Soknestämmo protocollet närmare Specificerade, anser Visitator för sin del, en blifvande kyrkobyggnad i Vittangi vara af behovet påkal-

<sida7>

lad häldst Lappska Allmogen är i aftagande, och större delen af Nybyggare äro boende närmare Vittangi, uti hvilken trakt de möjligen i en framtid kunna förkofra sig, samt äga bestånd äfven utan Lappens tillhjälp, under det nybyggare i Jukkasjärvi, hvilka hittills lefvat på Lappens bekostnad, utan tvifvel komma att aftaga i den mohn Lapparne utarmas. För den nu varande Lappska Allmogen är en kyrka i Vittangi lika behöflig, som i Jukkasjärvi, hvarföre Visitator vågar hemställa denna angelägenhet till maxime Venerandi Consistorii högt Uplysta granskning, jämte bifogad anhållan, att pluraliteten i Soknestämmo protocollet uttryckta önskan måtte bifallas, samt hvad Pastors flyttning till Vittangi, Prestebordets reglering samt ny mangårds byggnad angår, med det första sätta i verkställighet. Sluteligen får Visitator bifoga den Uplysning, angående det så kallade Bönehuset i Vittangi, att det består af den derstädes på församlingens bekostnad Nyligen Upsatta Tingsbyggningen, innehållande ett större Sessions rum, samt 4ra kamrar, hvaraf Sessions rummet begagnas både till Tingssal och Bönehus; varandes det pluralitetens

Visitation i Jukkasjärvi 1837-03-27

mening, att Gudstjensten, i händelse, Pastors flyttning beviljas, skulle hållas i detta Bönehus intill dess nya Kyrkobyggnaden blefve verkställd.

§.17.

Den 29de martii anförde en af Catecheterne klagomål deröfver, att han icke skall hafva utbekommit sin fulla lön för 1836, men som mannen icke tycktes för tillfället vara riktigt redig, och kunde icke heller Uppgifva, huru mycket af Lönen han trodde sig hafva innestående, så kunde icke Visitorator fästa något afseende derå.

Rörande Catechet lönerne, samt öfrige Ecclesiastik medel, hvilka tillkomma Ecclesiastigne staten i Lappmarkerne, vågar Visitorator fästa maxime Venerandi

< sida8 >

Consistorii Upmärksamhet derå, att enligt Kongl. Öfver Post Directionens skrifvelse rörande Postgången mellan Haparanda och Lappmarken samt Tromsö och Hammerfest i norrska Finnmarken, inga penninge bref få afskickas med denne Post hvarigenom den olägenhet kunde inträffa, att Ecclesiastik medlen, hvilka förut ankommit genom Kronofogden till Lappmarken i medlet af Februari månad, i brist af säker lägenhet komme att qvarligga på Postcontoiret ända till medium af December månad. Då emellertid så väl missionairer som Catecheterne äro mest i behof af penningar, vid den vanliga Upbörds tiden, som inträffar i Februari månad, så vågar visitorator hemställa till maxime venerandi Consistorii högt Uplysta bepröfvande, huruvida icke dessa medel må kunna afgå så tidigt, att de i början af Februarii månad ankomme till Haparanda Post Contoir finge emottagas af Kronofogden i Lappmarken, eller annan dertill befullmäktigad person, på det något Uppehåll i Barnaundervisningen, genom uteblifvande Catechet löner icke må äga rum. Jukkasjärfvi datum ut supra

Lars Levi Læstadius.

Efter underteknads afresa från Jukkasjärfvi, har en annan Catechet vid namn Henrik Soppero skrifteligen anmält klagomål deröfver, att Pastor Lindstedt skall år 1835 hafva qvarhållit 16 Rdr Banco af alla Catecheternes löner, samt att klaganden väl sedermera utbekommit sin andel, utom 2 Rdr 16 Sr nämde mynt, hvilka han ännu trodde sig hafva innestående, hvarföre klaganden anhåller, att Catecheternes löner måtte hädanefter anförtros till missionairen Fjellner. Då klaganden icke anmält något härom vid visitationen, så har icke visitorator kunnat undersöka förhållandet, utan endast velat taga del ad notam, på det maxime venerandum Consistorium, ifall något afseende fästes å klagandens föregifvande, må kunna gifva en kommande visitorator det Updrag, hvartill omständigheterna i detta denne föranleda. Karesuando den [blankt mellanrum] Maji 1837

Lars Levi Læstadius.